

P. MATEO

MIRE TANIT MINKET LIZIÓ CSILLAGA?

SZALÉZI
MŰVEK

Lelkiélet kis könyvei.

21–22 **A boldog esztendő**

Gondolatok Szalézi Szent Ferenc műveiből

Egy-egy kötet ára 80 fillér.

23. **A breviárium himnuszai**

Latin-magyar szöveggel

I.

HYMNI DE FERIA ET DE TEMPORE

Ára 1 pengő

24. **A breviárium himnuszai**

Latin-magyar szöveggel

II.

PROPRIUM ET COMMUNE SANCTORUM

Ára 1:20 pengő

25. Gerely Jolán

Gyermekeink boldogságáról van szó!

Ára 80 fillér.

**MIRE TANIT MINKET
LIZIÓ CSILLAGA ?**

LELKIÉLET KIS KÖNYVEI

XXXI.

**MIRE TANIT MINKET
LIZIÓ CSILLAGA?**

S Z A L É Z I M Ű V E K

P. M A T E O

**M I R E
T A N I T
M I N K E T
L I Z I Ó C S I L L A G A ?**

**SZALÉZI MŰVEK,
RÁKOSPALOTA**

**Imprimatur. Carolus Szitkey S. S. censor
dioecesanus.**

**Nihil obstat. No. 6370|1938 Vacii, die 25-a
Novembris 1938 † Stephanus Episcopus Vacien-
sis.**

A

**„Direction Général de l'Intronisation“
engedélyével fordította :**

Trugly Józsefné

Don Bosco Nyomda, Rákospalota

„NAGYON SZERETETT“

Az isteni Gondviselés napjában százszor meg százszor hívja, édesgeti magasabb tökéletességre minden rendű és rangú keresztényeit. Miért, hogy mégis olyan ritkán sikerül szenteket kovácsolnia belőlük?

A szeretetnek és világosságnak mennyi csodás kincse hull porba kihasználatlanul!

Pedig együtt van minden kellemék, hogy műremek formálódjék a lélekből: a márvány, a véső, a kalapács és maga a Művész is készen áll a munkára. Gondviselés-szerűen csoportosítva vonulnak fel az életkörülmények, hogy az erények hőséneke kialakulását elősegítsék; maga a műterem Mestere pedig szorongó szívvel várja,

hogy az anyag részéről elhangoz-
zék a „Fiat” s ő isteni képmását
formálhassa belőle, amint egykor
teremtő munkájának remekét,
Ádámot alkotta az élettelen agyag-
testből is.

Sajnos: a kegyelem nagy csodái
ma szerfelett ritkák. Gyakran, na-
gyon gyakran kialszik az olvasztó-
kemence tüze, az ércet rozsdá-
kezdi ki s a művész kezéből ki-
hull a véső, a kalapács. olva

Az érc: a kiválasztott lélek; a
kohó: a küzdelmek és áldozatok,
amelyek mindenfajta életviszo-
nyoknak a velejárói; a művész
szerszámai: a környezet, a változó
életkörülmények, amelyeket azért
rendelt számunkra az isteni Gond-
viselés, hogy általuk a lelkiesség
hősét mintázza, faragja, kalapálja
belőlünk, az új Ádám, Jézus
Krisztus képére és hasonlatossá-
gára. A műterem: a családi ott-
hon, az iroda, a társas életnek, a

fizikai és szellemi munkának minden állomása, az utca és a kolostor, a palota és a kunyhó, az iparosműhely és a szántóföld, az életnek minden színtere, amelybe az állapotbeli kötelesség és a fenső akarat állította az embert, hogy ott éljen, küzdjön, szenvedjen és szeressen a földi életen át, az örökkévalóságért.

Milyen kár, hogy a választott lelkek is olyan ritkán értik meg Jézus hívó szavát! Nézzünk csak körül: milyen sokan vannak közöttük az olyanok, akikben megvan minden kellék és szinte csak egy lépésnyire vannak tőle, hogy a lelki élet hőseivé, szentekké legyenek. És ők talán rövidlátásból, talán gyáva kislelkűségből nem merik ezt az utolsó lépést megtenni. Pedig nagyon sok esetben hőskké nevelte már őket az élet. Nem kellene más, mint hogy természetfölöttiséget vigyenek küz-

delmeikbe, lemondásukba, egész életük folyásába; hogy az istenhit, az áldozatos szeretet aranyával szőjjék át mindennapi életük vértanúságát és anélkül, hogy bármi is megváltoznék körülöttük, szentekké, tökéletes, nagy szentekké lehetnének.

Gondoljunk csak az anyák, a hitvesek életére, amely nem más, mint a kötelességteljesítés, a lemondások láncolata; a szüzi lelkek ezreire, szegény vagy gazdag fiatal leányokra, kik otthon, vagy a társadalmi élet bármely viszonylatában az áldozatos szeretet szolgálatában élik napjaikat; a kereszténylelkű családapákra, akiknek a vállára sokszor a gond és felelősség alig felmérhető terhe nehezedik; a munkások és munkásnők táborára, akiknek mindennapi kenyere a fáradság, jövőbeli kilátása a reménytelenség... s ne feledkezzünk meg a papokról, a

katolikus gondolat sok névtelen hőséről, akiknek a küzdelmeit, lelki vértanúságát egyedül a jó Isten ismeri.

Ismétlem: mindeme lelkekben együtt van már az életszentségnek minden kelléke, csak éppen formába nincs még öntve. Ott piros-
lanak rajtuk a vértanúság vérző sebei; hajlamaikat legyőzve, hő-
sies önmegtagadással állnak az Istentől számukra kijelölt kötelességek szolgálatában és hogy még-
sem szentek, az azért van, mert nem természetfölötti forrásokból, nem az Isten szeretetéből táplál-
kozik életük folyama. Nem kell mást tenniök, mint hogy belevigyék életükbe az élő, a hitükben valósággá lett Jézust és anélkül, hogy bármit is változtatnának eddigi életmódjukon, szentekké teszi őket az életükbe beköltözött és ott szeretettel körülövezett Jézus.

Nagyon komoly, nagyon meg-

szívlelendő tehát az a csodálatosan szép tanítás, amellyel az irgalmas szeretet szelid hírnöke, a liziói Fehér Virág, kis szent Terézke ajándékozta meg a világot.

Hogy miért nincs több szentünk a kiválasztottak soraiban? Azért, mert azt hisszük, hogy az élet-szentségnek elkerülhetetlen kelléke a kolostor négy fala, a Karmel fizikai és erkölcsi szigora, a trap-pista élet kriptai csendje, a csuha, a bőjt, a vezeklés.

Nagy tévedés ez!

Mennyei béke lakozhatik a szívünkben, lelkünk apostoli vágyak tüzeiben éghet, testünk kívánságait teljes fegyelem alatt tarthatjuk és a tökéletesség magaslatait járhatjuk, — amelynek ösvényeit éppen a liziói Csillag szelid fénye világította be előttünk, — akkor is, ha kevésbé szigorú szerzetnek a tagjai vagyunk, vagy akárha kint

a világban élünk is, mint Krisztusnak elszánt, hű katonái.

De hát akkor miért olyan kevés a szent még az Úr barátainak a soraiban is?

Járjunk el szent Terézke iskolájába; ott majd megkapjuk kérdésünkre a feleletet.

Nagyon sok körülmény magyarázza, bár egy sem igazolja, hogy a kolostorokban is olyan sokan keresik a minél símásban továbbfolyó életet, amelyből hiányoznak a nagy küzdelmek és áldozatok, de hiányoznak a nagy felemelkedések is. A legtöbb esetben nincs is ebben bűn: már amennyiben át nem lépi ez a megalkuvás a bűnös gyávaság, a kegyelem szavával szemben tanúsított tudatos ellenszegülés határait és nem jelent fegyverletételt a magasabb tökéletességre való törekvés szempontjából. A baj forrása, ha nem is kizárólagosan, de nagyrészt az, hogy

tévesen értelmezzük a szentség fogalmát; nemcsak a lényegét magyarázzuk helytelenül, de azt sem tudjuk: melyek azok az eszközök, amelyek segítségével az életszentséget elérhetjük és főképp: nem ismerjük az utat, amely bennünket oda elvezet.

Sok jóakarát szenved hajótörést ezen a tudalanságon; sok csüggedésnek, sok meghátrálásnak az okozója ez.

Legtöbbször ez állítja meg félúton a tökéletességre törekvő lelküket és ez okozza, hogy olyan kevesen lesznek szentté azok közül is, akik pedig Jézus Krisztus bizalmas baráti körében élnek.

Hogy elejét vegyem az önök lelkében hasonló elbátortalanodásnak és hogy szárnyakat adjak buzgósuknak, mélységes meggyőződéssel mondom, hogy az életszentség mindenki számára elérhető és ott van minden vallásos

embernek a kezeügyében. Sőt ennél is többet mondok: szentté lenni mindnyájunk első — rosszul mondtam: nem első, de egyetlen — kötelessége, amely minden egyebet magában foglal. *Unum necessarium*. És mert kötelesség, lehetséges is.

Akarják, hogy példával is alátámasszam állításomat? Vegyük szemügyre a liziói Csillag, a Gyermek Jézusról nevezett szent Terézke példáját, azét a szentét, akit Jézus Szívének irgalmas szeretete állított azoknak a csodálkozó tekintete elé, akik keresik ugyan az Istent, de csak nehézkes bizonytalansággal tapogatóznak előbbre, hogy a közelébe juthassanak.

És vajjon milyen tanítással áll elénk ez a kis szent karmelita. akinek az ábrázatáról béke ragyog és aki szeretetet és világosságot sugároz azoknak a lelkébe, akik

hozzá közelednek és tanításait kérik? Dolgos méhecske módjára szorgoskodik az Úr kaptárában, hogy átformálja és szentségre segítse a lelkeket, különösen azokét, akik Jézus közelségébe vágyódnak és az ő barátai kívánnak lenni.

Ne féljetek tőle! Olyan kicsike ő és olyan szelid, de azért — ó, csoda! — mégis olyan hős és hódító a maga nagy szeretetében! Annyira hős és olyan ellenállhatatlanul hódító, hogy semmi kéttség sem fér teológiájának helytálló voltához.

Ugyan milyen titokzatos meszterkedéssel sikerült Jézus eme kis arájának meghódítania Ura szívét, egy csapásra elnyernie a mennyország dicsőségét és a földiek hódoló szeretetét? Még pedig egészen fiatalon, alig 24 éves korában? Túlságosan fiatal volt ahhoz, hogy a földi élet nagyjai-

nak sorába számítassék, de elég gazdag volt hozzá az élete, hogy az örökkévalóságnak egyik legszebb fényű, hatalmasan tündöklő csillaga legyen.

Hallgassuk a saját szavait:

— Nyissad fel, Uram, az élet könyvét, amelynek lapjaira feljegyezted szentjeidnek minden ragyogó cselekedetét. Ó, bárcsak véghez vihetném valamennyit, Teirántad való szeretetből!

És Az, aki a hóhullás bájos csodájával kedveskedett kis arájának beöltözése reggelén, az Egyház fejének csalhatatlan szavai-
val válaszol a gyermeklelkű szent szeretetének kilobbanására: mikor az Egyház égboltozatára tűzte ezt a ragyogó csillagot, ezt mondta róla XI. Pius pápa:

— A kegyelmek csodája ő, a csodák sokasága!

Könnyen megérthető, hogy nyomdokain lelkek légiói járnak,

akiket ellenállhatatlan erővel vonz maga után ez a mi szelídfényű, ragyogó Csillagunk!

Egy cseppet sem fogok csodálkozni, ha önök is elhagyják eddigi útjukat, kedves olvasóim, hogy az ő kis gyalogútját járva keressék boldogságukat.

Igyekezzenek ez újan feltűnt csillag útmutatása szerint megmunkálni lelkük talaját, hogy abban az üdvösség tanításának magvetése minél gazdagabb gyümölcstermést hozhasson. Neveljen ez a kis tanító lelkes apostolokat ama eszme szolgálatára, amelynek én szerény vándorprédikátorra vagyok és amelynek célkitűzése, hogy mielőbb elhozza hozzánk Jézus királyságának uralmát.

Legyünk mindnyájan Jákob kútjai, színültig telve az élet vízával, hogy megnyhíthessük az isteni Pásztor szeretet után epe-dő szomjúságát.

E L Ő I T É L E T E K

A legáltalánosabban elterjedt előítélet az életszentséggel kapcsolatos világban az, hogy a szentek, legfeljebb a nagy bűnbánók kivételével, amilyen Magdolna volt, szentnek születnek.

Mekkora, de mekkora tévedés ez!

Hiszen igaz: elmondhatjuk ezt az ihletett művészekről, a zsenikről, mert elvitathatatlan, hogy ezek hozomány gyanánt, ingyenes ajándékképpen hozzák magukkal az életbe rendkívüli tehetségüket, amelyet azután saját szorgalmuk és az életkörülmények segítenek kifejlődésre. A lángész és művésztehetség mindig a kiválasztottak ingyenkapott ajándéka. Az volt Dante, Shakes-

peare, Michelangelo, Munkácsy és Liszt Ferenc esetében is.

A szent azonban — kivétel itt csak a Szeplőtelen Szűz Mária lehet — nem születik szentnek. Az életszentség glóriáját mindenki csak kemény küzdelem árán szerezheti meg magának. A szentség az isteni kegyelem és az azzal hűségesen együtt dolgozó emberi szabadakarat együttes remekműve.

Nagyon valószínű, hogy a mennyország nagy szentjei sem kaptak a keresztségben több kegyelmet, mint bármelyik megkeresztelt lélek. Csakhogy ők rendkívüli hűséggel használták fel a kapott ajándékokat és ezzel az idők folyamán kiérdemelték azokat a rendkívüli kegyelmeket, amelyeket sohasem tagad meg az Isten azoktól, akik nagylelkű készséggel kívánnak neki szolgálni. Ők tehát becsületes, kemény

küzdelem árán szerezték meg maguknak a dicsfényt, a győzelem pálmáját.

Nem volt az ő lelkük cseppnyit sem gazdagabb, mikor az életbe léptek, mint bárki másé. De gazdaggá lett, mert vágytak ez után a lelki többlet után és küzdöttek érte acélos akarással. A többit azután hozzáadta az Úr nagylelkűsége.

De menjünk tovább egy lépéssel: a szenteknek jóval több küzdelmet kellett végigharcolniok, mint amennyi a közönséges halandóknak jut osztályrészül. És mint Mesterük és példaképük: Jézus Krisztus, ők is megízlelték a kísértések megalázó megpróbáltatásait.

Miért csüggednénk tehát, ha megromlott természetünk alacsony hajlamaival kell küzdenünk? Emeljük ilyenkor inkább Istenhez a szívünket. A kísértés

nem más, mint életútunknak egy-egy veszedelmes szakasza és kincsekkel gazdagodva kerülünk ki belőle, ha alázatos lélekkel, Istenre hagyatkozó elszántsággal gázolunk keresztül rajta.

Nem is mondhatom, mennyire szeretném tűzre hányni egyes szentek életrajzait, amelyek mindenáron azt akarják bizonyítani, hogy hősük Isten kegyelemajándékaival túlhalmozva jött a világra; hogy a gonosz ellenség soha sem próbált a közelébe férközni s hogy ő maga szuverén hatalommal parancsolt emberi hajlamainak, amelyeket nyilván isteni csoda és nem a saját erőfeszítése hajtott igába.

Olvassuk el az evangéliumot és szent Pál leveleit és az ellenkezőről fogunk meggyőződni. Vagy menjünk tovább: Assisi Ferenc, Benedek, Clairveauxi Bernát nem voltak-e már akkor nagy szentek,

amikor töviseken hemperegve, télvíz idején jeges vízbe alámerülve igyekeztek megfékezni testük indulatait?

A kísértéseken egyébként nincs mit szégyelnünk. Ellenkezőleg: csak férfias elszántságunkat mutatják és érdemeinket fokozzák, ha a kegyelem segítségével és saját erőink megfeszítésével győzelmesen verjük vissza támadásainkat.

— Mivel kedves voltál Isten előtt — mondta Rafael Tóbiásnak — szükséges volt, hogy a kísértés próbára tegyen.

Ha egyes szentek életrajzait olvassuk, nem azt gondolhatnók-e, hogy ezek, amint egyszer Isten szolgálatára szánták el magukat, egy csapásra mentesekké lettek minden emberi nyomorúságtól és megszabadultak minden gyengeségtől? Mintha csak Cézár híres győzelmi kiáltása válnék bennük

valóra: Jöttem, láttam, győztem!
— Úgy állítják őket a szemünk
elő, mintha csak amúgy, küzde-
lem nélkül, ugrásszerűen jutottak
volna fel a csúcsokra, hogy lábuk
soha többé ne érintse a föld po-
rát, amelyet pedig idelent min-
den lépésünk felkavar. Azt hihet-
nők, hogy ők nem is tudták: mi
az a kifáradás, az időnkinti eler-
nyedés, amelynek bénító nyomása
alatt mindnyájan kínlódunk; hogy
kisebb-nagyobb, sokszor szégyel-
ni való hibákkal, amelyek pedig
bár sajnálatos, de természetes ve-
lejárói földi zarándok mivoltuk-
nak. Akárcsak mintha nem is a
test súlyát cipelő Ádám-ivadé-
kok, de olyan kivételes lények
volnának, akik a keresztségben
az anyagtalanság kegyelmét is
megkapták tündérajándék gya-
nánt.

Vigasztaljon meg bennünket,
gyarló, esendő emberkéket az a

tudat, hogy nem így áll a dolog. Fölfelé törő életútjuk elején, akárcsak mi, ők is bőven itták a keserű, de üdvös bűnbánat kelyhét és talán hosszú éveken át is szükségük volt rá, hogy könnyekkel mossák le lelkükről a kisebb-nagyobb botlások porát.

Bizony ők is csak apránként, lépésről-lépésre jutottak fel a magasba és itt is szüntelen óvatosságra volt szükségük, mert szárnyaik törékenyek maradtak és lelkük kristályát itt is óvniok kellett az elhomályosulás, a sérülés veszélye ellen.

A kegyelem csakúgy, mint a természet, a fokozatos fejlődés törvénye szerint igazodik. Munkájának folyamatát misztikus lét-rához hasonlíthatnók: felső fokai az égbe nyúlnak, de lába a földre támaszkodik.

Ezt sohasem szabad elfelejtenünk.

MI AZ ÉLETSZENTSÉG LÉNYEGE ?

Ezzel elérkeztünk értekezésünknek nagyon érdekes és nagyon fontos pontjához.

Fentebb már tiltakoztam egyes hagiológusok azon beállítása ellen, mintha a szentek mindnyájan egészen rendkívüli lények volnának, akik lehetőleg messze járnak az élet hétköznapi kitaposott útjaitól és olyan életet élnek, amely semmiben sem hasonlít a mi hétköznapijaink prózájához, küzdelmeihez, bukdácsolásához. Egy szóval: olyan lények, akiket semmiféle rokonság nem fűz mihozzánk és így, bár minden okunk megvan rá, hogy tisztelettel nézzünk fel rájuk, végeredményben

mégis inkább visszariasztóan hatnak törekvéseinkre, mert hiszen nem rajtunk áll, hogy a nyomdo-kaikat kövessük. Mintha csak királyfinak születtek volna, akiket mi legfeljebb csak távolról bámulhatunk meg, talán egy kis szent irigységgel és meddő helyükrevágyódással, anélkül azonban, hogy valaha arra gondolhatnánk, hogy mi is az ő életüket éljük. Megmaradunk hát a magunk hétköznapi színtelenségében.

Isten mentsen meg bennünket ettől a csüggeteg megalkuvástól! Szerencsére nincs is rá szükség, mert az igazság az, hogy mindnyájan szentekké lehetünk — sőt kell is, hogy szentekké legyünk — a legszürkébb hétköznapi élet kezei közt is.

Az Egyház, mikor a Szeplőtelen Királynő dicséretét zengi, azt mondja róla, hogy „belül él az ő dicsősége.” Valóban: Szűz Mária

mennyei szépsége, emberétől túl nem szárnyalt szentsége földi életén át szeplőtelen szívének titka volt, amelyet kifelé egyetlen érzékelhető csoda, semmi külső ragyogás nem árult el környezetete előtt.

Bizonyítja ez, hogy a szentség nem a csodák ragyogása, de maga a szent: a benső kegyelmek csodája, ami Szűz Mária volt.

Egyébként Urunk názáreti életének fenséges története is parancsoló fölénnyel oszlatja szét a rajongó költészetnek ezt a ködfátyolát, amely ezeknek a „különleges lényeknek” az alakja köré szövődött és amelynek nem eléggé hangsúlyozható veszélye, hogy túlságosan bő tápot ad a képzeletnek, az akaratot ellenben el-sorvasztja.

A szenteknek, az ilyen módon, a néphit kegyes legendáinak felhasználásával megrajzolt képmá-

sai lehetnek szívet-lelket gyönyörködtető elgondolások, a lelket azonban vajmi ritkán fogják előbbre segíteni a tökéletesbülés magasságai felé. Ide csak a húsból-vérből való egész emberek a szentek természetüen megrajzolt életének útmutatása nyomán fogjuk az utat megtalálni.

Hiszen igaz, hogy mindig voltak, vannak és lesznek szentek, akiket akár a nekik juttatott kegyelmek bősége, akár különleges küldetésük révén rendkívüli úton vezet az Isten. De nagy tévedés volna, ha ezeket a kivételes adományokat és rendkívüli utakat magával az életszenség lényegével akarnók azonosítani. Hogy ezt jobban megértsük, próbáljunk eltekinteni pl. Assisi Szent Ferencc, szent Margit-Mária, vagy az arsi plébános életének csodás, rendkívüli vonásaitól. Amennyiben ezektől elvonatkoztatva, a

maga sértetlenségében szemléljük lelkük beállítottságát, benső életüket, látni fogjuk, hogy nagy szentek maradnak ők a külső glória, a csodák ragyogása nélkül is. Ugyanis a glóriola és a szent: két egymástól nagyon elkülöníthető, önálló fogalom. Vannak szentek, akiknek földi életük folyamán egyáltalán nem volt részük a dicsfény ragyogásában, amint ezt szembeszökően látjuk magának Szűz Máriának az életében is. És azért nem ő-e mégis a Szentek Királynéja?

Vagy vegyünk egy másik hasonlatot: Urunk, Jézus nem éppen úgy az Isten Fia-e a jászolban, mint a kereszten, a Táborhegy dicsőségében vagy a Szentostya igénytelen leple alatt?

A külső formák lehetnek nagyon sokfélék, a szentség lényege azonban mindig ugyanaz marad. Az Úr bölcsesége, anélkül,

hogy véleményünket kikérné, megrajzolja az életünk útját, amelyen legbiztosabban eljuthatunk az üdvösségre. És nekünk ezen, pontosan ezen az úton kell szentté lennünk.

Mindezek átgondolása után emeljük szemünket Lizió áldott Csillaga felé. A Gyermekek Jézusról nevezett szent Terézke az egyháztanító biztonságával s a gyermek ártatlan mosolyával mutatja meg az utat — az ő külön kis gyalogútját, — amely az igazi, a legmagasabb életszentségre vezet, a szerető szívű és szeretett, az élő és az életünkben valósággá lett Jézus tökéletes birtokbavétele által. Csodák, imameghallgattatások szakadatlan sora bizonyítja, hogy a kis szent nem tévedett: tanítását félreismerhetetlen kézjegyével, kegyelemrózsák szakadatlan hullatásával hitelesíti maga az Úr. Igazolja, hogy csodálatosan

nagy szent az ő kis jegyese; hogy világraszóló küldetést bízott rá; azt, hogy a szentségnek mindenki által járható útját mutassa meg a világnak és azon a lelkeknek légióit vezesse el Őhöz, az Ő szerető Szívére.

— A szentség nem egyéb, mint szeretet — halljuk a kis egyház-tanító bölcs szavát, — mert maga az Isten is: Szeretet. Ezt az utat járjuk, kövessetek rajta mindnyájan.

Ez a napiparancs mindenkinek szól: papoknak és világiaknak egyaránt.

Mivel pedig a mi Csillagunk egyúttal misztikus rózsaszál is, vegyük szemügyre egyes szirmait. Nem annyira azért, hogy illatukat élvezzük, mint inkább azért, hogy megértsük belőlük azokat a nagyon felemelő tanításokat, amelyeket maga az Úr küld a száunkra az ő kis gyermeke, hó-

fehér jegyese, izzólelkű apostola útján.

A legszembeszökőbb következtetés, amely mint felbecsülhetetlen értékű tanítás szűrődik le ennek az életnek a tanításából, az, hogy az életszentség nem valamely kiválasztott társadalmi rétegnek az előjoga. Nem: mindenkinek joga van hozzá, minden kereszténynek, legelső sorban természetesen azoknak, akik hivatásukkal, mint Isten szolgálói és szolgálói, a magasabb kötelességre való törekvésnek nemcsak a jogát, de a kötelességét is vállalták.

Lássuk csak: szent Terézke életében hogyan értelmeződik ez a jog és ez a kötelesség?

A Buissonnets kis királynője meghitt, meleg családi otthonából áldozatkész, mélyen érző, nemes szívet hozott magával örökségképpen, amely szívben csodás termékenységű talajra talál maj-

dan Karmel lelke és szelleme. És hogy a foglalat is méltó legyen a drágagyöngyhöz, a Martin család Benjaminja olyan angyali mosollyal, annyi bájjal, kedvességgel felékesítve jött a világra, hogy már pusztá megjelenésével is mindenkit meghódított. Bizonyos értelemben tehát csakugyan kivételes tulajdonságokkal megáldott gyermeke volt ő a jó Istennek, ami azonban ne tévesszen meg bennünket. Ne álljunk meg a kétségen kívül elbájoló külsőségeknél, nehogy a foglalat gyönyörű kivitelét bámulva, megfeledkezzünk magának a gyöngynek a szépségeiről. Törjük szét bátran az alabástrom edényt és vizsgáljuk meg természetfölötti hittel a tartalmát, hogy megismerhessük azokat a mennyei szépségeket és nagyszerű értékeket, amelyek ennek az édes gyermeknek a lelkét betöltötték. Ha

tehát igaz is az, hogy ez a kis francia leány mint egészen kivételesen gazdag lelki és testi hozománynak az örököse lépett az életbe, nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy rajta kívül is nagyon de nagyon sok lélek — köztük sajnos, számtalan elbukott lélek is — ugyanilyen, sőt talán még ennél is gazdagabb hozománnyal indult neki az életnek. Bátran kimondhatjuk tehát, hogy kis Terézke nem szentnek született, de szentté lett: azzá tette az élő hit és az áldozatos szeretet szelleme, amellyel Jézus akaratát kereste; a törhetetlen, férfias akarat, amellyel a keresztrefeszített nyomdokaiban járt.

Bizonyos, hogy az Égnek tervei voltak vele, már születésétől kezdve. Ám nem ezek a tervek tették őt szükségszerűen azzá, aminek ma ismeri őt a világ.

Szentté lett, mert soha nem lan-

kadó akarással hű akart, hű tudott maradni kicsiny és nagy dolgokban egyaránt; mert a hit szelleme éltette kora gyermekkorától kezdve s irányította minden gondolatát, minden cselekedetét Jézus felé.

Akarják, hogy az ő szavai is megerősítsék ezt az állításomat? Gondolják át a következő kijelentését:

— Nem emlékszem, hogy valaha valamit megtagadtam volna Jézustól.

A hit szelleméből fakadó nagylelkűség csodálatos átalakuláson segíti keresztül a lelket. Ime: ez az életszentség szegletköve és egyben fenségesen szép és mégis olyan egyszerű programja.

Az a beállítás, mintha az életszentség valamely királyi származás — lelki értelemben használom ezt a jelzőt — valamely csodás pünkösdi lélekáramlás

eredője volna, amely szinte ellenállhatatlan erővel ragadja magával a kiválasztottakat a szentség útjára, nem egyéb, mint ferdítés, az igazság meghamisítása, az ébredő lelkifurdalás elcsitítása. Mentegetőzés, amiért nem királyi vérből születünk. Takargatása, magyarázása a saját koldusrongyainknak. Pedig mennyivel szebb és okosabb volna, ha ahelyett, hogy Jézust vádoljuk, amiért szűkös mértékkel mérte ki az örökségünket, inkább magunkat vádolnánk, hogy nem viseltük gondját az örökségünknek, nem sáfárokodtunk vele lelkes ügybuzgalommal. Isten azt akarja, hogy szentekké legyünk, mi azonban kényelemszeretők, gyávák vagyunk hozzá, hogy nekivágjunk annak a meredeknek, amely Őhöz vezet, a magasba. Nem vagyunk jó katonák, félünk a küzdelemtől.

Nem így a Kis Virág! Mint

Avilai Teréz méltó leánya, gyermeki egyszerűséggel írja naplójába:

— Az Úr megadta azt a kegyelmet, hogy nem félek a küzdelemtől.

Nem, ő sohasem gondolta, hogy a szentek csak amúgy, véletlenül teremnek és fáradság nélkül jutnak el Isten látására. Helyes fogalmi voltak neki erről már ott hon, a „Buissonnetsben” is. Megtanulta a saját tapasztalásából, hogy az igazi, a helyesen értelmezett szeretet a hősie elszántsággal megvívott mindennapi küzdelmek iskolájában bontakozik teljes virágzásba. Ha ezt nem tudta volna, hogyan kívánkozhatott volna az alig tizenöt éves gyermek, koratavaszi ifjúságának túláradó életkedvével, gazdag lelkének finom érzékenységével éppen a Karmel szigorú keretei közé? Lehetne-e kétségbe vonni, hogy rö-

gös és meredek volt az az út, amelyen ez a törékeny fiatal leány a tökéletesség csúcsaira feljutott? Hogy keményen, férfias kitartással kellett küzdenie, mire fegyelem alá került a természet, elcsitultak a test igényei, lehalkultak könnyes feljajdulásai. És éppen ez a kérlelhetetlen következetesség, amellyel énjének természetes hajlamai ellen harcolt, szerezte meg számára a vértanuság pálmáját, amelyre gyermekora óta vágyott. Benne az Egyház olyan győzelmet ünnepel, amelyet húsz éven át tartó kemény küzdelem előzött meg. Nem szabad ugyanis elfelejtenünk, hogy — különösen az első időben — neki is megvoltak a hibái, amelyeket nem is próbált rejtegetni; akaratlan kis ellanyhulásai, amelyeket a maga színes nyelvén az ujoncidő „kilingéseinek” nevez. Mindez azonban még csak halvány árnyalattal

sem homályosítja el ennek a tündöklő csillagnak a ragyogását!

Ellenben úgy érezzük, hogy ezek a gyengeségek sokkal, de sokkal közelebb hozzák mihozzánk ezt a drága gyermeket. A küzdelmek, a szenvedés nehéz óráiban, vagy amikor pillanatnyi gyengeségünkben elbukunk, magunk mellett érezzük a kis nővér szerető gondoskodását és halljuk szavát, mely a fülünkben cseng: „Bizalom!”

Nem véshetjük eléggé mélyen a lelkünkbe ezt a jelszót, amelyből lelkének mosolygós derűjét, acélos erejét merítette a kis karmelita. Bizalom volt a titka mindennapi győzelmeinek; a vakmerőségig menő bizalom alakította ki benne azt a lelki műremeket, amelyet benne az Egyház mint követendő példát a szemünk elé állít. Ez a bizalom a titka annak a csodálatos rózsaesőnek, amelyet már életében megjósolt ez a bá-

mulatraméltó gyermek s amelyet, mint Jézus Szíve kincsesbányájának, korlátlan hatalmú sáfára, hártárt nem ismerő bőkezűséggel hullat a földre.

Terézke utait járva és az ő kezébe fogózva, próbáljuk nagyra, határtalanul nagyra növelni Jézus szívének irgalmasságába vetett bizalmunkat. Bízunk benne korlátlanul, bízunk vakmerően, és pedig nem nyomorúságunk ellenére, de éppen azért, mert nyomorultak, esendők vagyunk.

Ez a lényege annak a tanításnak, amelyet ez a bájos kis magvető meggyökereztetni kíván minden istenkereső, minden ember lelkében.

CSODÁLATOS AZ ISTEN AZ Ő SZENTJEIBEN

Isten mindenhatósága nem akkor a legszembeszökőbb-e, mikor a puszta semmiből csihol csodákat? Amikor Betlehem jászolának szalmájával új csillagok tüzét gyújtja fel az égboltozaton; mikor egy törékeny fehér virágszál ragyogásával forradalmat idéz fel a lelkek világában?

Mi most ezzel az esettel állunk szemben.

A Gyermek Jézusról nevezett szent Terézia még szenttéavatása után is egyszerűen „Kis Terézke” kíván maradni mindnyájunk számára. Így nevezi őt maga a pápa még a szenttéavatás folyamán elmondott hivatalos beszédeiben is.

Az oltáron csakúgy, mint a zárdában vagy az atyai házban az evangélium egyszerű kis gyermeke marad ő mindig. Ebben az elragadóan bájos, egyszerű alakban állította őt az Ég a szemünk elé, mint olyan példaképet, amelyet aránylag könnyű utánozni, hogy általa elvezessen mindnyájunkat: papokat, szerzeteseket, világi híveket az evangéliumi egyszerűség útjára, amelyet ő taposott előttünk, hogy megtanítsa a lelki gyermekség nagyszerű tudományára, amelyet olyan ékes szavakban magasztalt fel XV. Benedek pápa, mikor a liziói kis karmelita erényeinek hősiességét proklamálta.

Emlékezzünk csak vissza: a kis szent példája először élénk csodálkozást váltott ki a lelkekben — hiszen a világ olyan kevésbé egyszerű, — de csakhamar minden rendű és rangú, minden nemzetbeli lelkek ezrei és százezrei futot-

tak a kis Fehér Virágszál erényeinek illata nyomán, aki olyan boldog örömmel, annyi magától értetődő természetességgel hullatta szirmait Jézus szeretetének áldozati oltárára.

Elérte tehát célját a Kis Virág, aki kevéssel előbb, mint halálba hervadt volna, ezt mondta környezetének:

— Az a küldetésem, hogy megszerettessem a jó Istent úgy, amint én szeretem Őt.

S hogy ő hogyan szerette az Istent?

A szeretet paroxizmusa reszket szavában, mikor felénk kiáltja:

— Szeressétek Jézust az esztelenségig!

Mert ő maga úgy szerette Őt.

A szeretet felemésztette, hamuvá égette, de csendben, egyszerűen, az elragadtatások ekstázisa, bárminemű rendkívüli jelenségek

külső ragyogása nélkül. De nem ezt kívánta-e ő maga is?

— Az én kis gyalogútamon — halljuk a szavát — nincs semmi rendkívüliség, hogy a legkisebb lélek is utánozhasson mindent, amit én teszek.

Valóban: földi életünkben csak kivételesen, legfeljebb egészen rövidke percekre látogathatunk el a Tábor hegyére, mert az életszentség nem abban áll, hogy a világosság ragyogásába öltözzünk, de igenis abban, hogy világosságból éljünk és a szeretet által isteni értéké tegyük még legegyszerűbb, legjelentéktelenebb mindennapi cselekedetünket is.

De nem jól mondtam: természetfölötti szempontból nézve, semmi sem jelentéktelen és legszürkébb hétköznapi életünk is örök értéké lehet, ha azt Jézus és Mária názáreti életével egye-

sítve, a tiszta szeretet jegyében éljük.

Nagyon tévedünk tehát, ha azt hisszük, hogy valamely cselekedet értéke önmagától függ. Ó nem! Minden természetfölötti értéknek fokmérője a szeretet, amelyből cselekedeteink sarjadnak. Éppen azért, az apostoli munkának hosszú évei, még ha eredményekben gazdagok is, amennyiben csak közepes szeretet volt a lendítő erejük, értékben messze alatta maradhatnak egyetlen nap áldozatos teljesítményének, ha azt kis Terézke szeretettől izzó szívével nyújtjuk oda a jó Istennek. Az ő tanítása ebben a teológiai igazságban jut teljes kifejezésre: „minden nagy, ha a szeretet nagy.”

Igy lehetséges, hogy a keresztény élet, minden látszólagos szürkesége és egyhangú prózája mellett is olyan istenien érdem-

szerző tartalommal telítődhetik, amely már itt, a siralom völgyében is a mennyország boldogságát ízlelteti meg a lélekkel.

Igen, kis Terézke a szeretet szentje volt. Feltaláljuk benne az érzelmek tüzes, szenvedélyes lendületét, az akarat szívós kitartását és főképp annak az evangéliumi asszonynak a határtalan bizalmát és Istenre hagyatkozását, akinek a szeretet-örülete váltotta ki Jézus megbocsátó irgalmasságának ezt a programot jelentő ítéletét:

— Dilexit multum. Nagyon szeretett.

A szeretet kristályos mélységei tisztán tükrözik felénk a szeretet két fenséges örültjének, Assisi Ferencnek és Klárának arcvonásait, akiket megittasított a keresztrefeszített Isten szeretetének a szemlélése. És amint ők átformálták koruk társadalmának az

arculatát, amely pedig több volt, mint jeges és merev, mert gyökéréig romlott volt, úgy a liziói Kis Királynő szeráflelke is valószínű forradalmat idézett fel a lelkek világában. Mert lehetne-e egyéb, mint forradalom az az életető áramlat, amely fásult, közömbös lelkek légióiban az élet, a szeretet vérkeringését felpezsdíti? A zarándokseregeknek az a szüntelen áramlása, amely éveken keresztül ott hullámozott a kis szent sírja körül és soha nem ritkuló sorokban özönlik ma is Lizióbe, hogy háláját lerója és új erőt, lelkesedést merítsen a szent halmak közelében?

Igen, a lelkek forradalma ez, az élet magas iskolája, amelyből hitben, bizalomban és szeretetben megizmosodva kerül ki a lélek. Gondviselészerű körülmény, hogy éppen abban az ünnepélyes időszakban ragyogott fel előttünk

Lizió Csillaga, amelyben Jézus Szívének uralomrajutását ünnepe-
ljük, amikor lelkek nagy töme-
gei sietnek, hogy égető szomjukat
oltsák annál a kiapadhatatlan for-
rásnál, amelyet a katona lándzsá-
ja nyitott meg a keresztrefeszített
Jézus oldalán. Mi egyéb ugyanis
Jézus szívének uralma, mint a
szeretet törvényerőre emelkedése
az egyes lelkekben, a családok
életében?

Ha Liziói Teréz és Margit Mária
útjai a látszat szerint különböző
vágányokon haladnak is, lényeg
szerint ikertestvérekké teszi őket
a közös küldetés, hogy megismer-
tessék és megszerettessék a lel-
kekkel Jézus Szívének határtalan
szeretetét. Ez az elhivatottság
azonban nem gátolja Terézkét ab-
ban, hogy teljesértékű karmelita
tudjon lenni. Csodálatos tökéletes-
séggel alakította ki magában ala-
pító anyjának, Avilai Teréziának

szellemét, akinek a tanítása lényegében nem egyéb, mint az evangéliumi egyszerűségben átélt tüzes szeretet.

Ha közelebbről vizsgáljuk a kis szent lelkének ezt a jellegzetes vonását, a mindent felemésztő izzó szeretetet, szinte kísértésbe esünk, hogy azt mondjuk róla, amit az Assisi szenttel találkozáskor, megilletődött tisztelettel suttogtak egymásnak Umbria fiai:

— Nézzétek: mennyire Jézus!

BEFEJEZÉSÜL MÉG EGY SZÓT

Akik behatóbb kritika nélkül olvasnak, könnyen azt gondolhatnák, hogy szent Terézke élete nem egyéb búbájos költeménynél; hogy, mint Karmel csalogánya, egyebet sem tett, mint túlcorduló szívvel énekelte Ura háttartalan jóságát és kedveskedéseit. Nem ritkán felhangzó feltevés, hogy ez a sokszor megcsodált élet inkább szép volt, mint mélyenszántó; inkább költészet, mint valóság. Hogy kezdettől fogva nem volt egyéb, mint tavaszi napfény, ünnepnapok sorozata.

Hogy ez a feltevés mennyire messzejár a valóságtól, az kitetszik a kis szent saját szavaiból:

— Első lépésemtől kezdve sok-

kal több tövis, mint rózsza akadt az utamba... Jézus, mint mindig, most is aludt a hajócskában... Nem találtam vigasztalást sem az égiek, sem a földiek részéről... Megismerkedtem a megpróbáltatások minden fajtájával... Nagyon sokat szenvedtem idelent.

Ne felejtsük el azt sem, hogy fogadalomtétele napján, mint forró kérést, ezt a hősiek lélekre valló imát vetette papírra:

— Add, Jézus, hogy vértanúja legyek szeretetednek. Add meg nekem a test vagy a lélek vértanúságát. Vagy még inkább add meg mindkettőt!

És Karmel kis hősnőjének teljesült is a kívánsága. Gyengéden érző szívére a lelki szárazság éjszakája borult, testét kegyetlen betegség minden szenvedése gyötörte, hogy élete fogytáig az irgalmas szeretet vértanúja legyen. Kiválasztott szőlőfürt volt ő, amelyet

összezúz a borsajtó; tiszta búza, amelyet Jézus szeretete örölt hófehér lisztté; áldozati ostya, amely csendben áldozta fel magát az oltár szent Áldozatával egyesülten, Isten nagyobb dicsőségéért, sok-sok léleknek a megmentéséért.

Szentemlékű X. Pius pápánk nem is késett őt a „modern idők legnagyobb és legkiválóbb miszionáriusának” nevezni.

Megcsodáljuk egyedülálló hódításait, de nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy azok az ő sok szenvedésének és szüntelen önfeláldozásának a gyümölcsei. Vagy nem hallottuk-e már azt a feltevést, hogy a nagy Avilai Teréz ugyanannyi lelket mentett meg áldozatos életével, mint Xavéri szent Ferenc lankadatlan apostoli munkásságával?

Testben és lélekben elszenvedett vértanúsága volt tehát az a forrás, amely színültig megtöltötte

Terézke szűzi lelkét a kegyelmek ama óceánjával, amelynek gazdag kincseit felülmúlhatatlan bőkezűséggel osztja most mindazoknak, akik bizalommal fordulnak hozzá. Így folytatja küldetését az égben, amelyet mint áldozati ostya kezdett meg a földön.

Mindezeket tudva sem nehéz megérteni: miért, hogy olyan sokan félremagyarázzák a mindig békés, mindig mosolygó kis szent lelki beállítottságát? Miért, hogy olyan sokan szeretnék őt egyszerűen a Karmel csecsebecséjének, éneklő madarának minősíteni?

Azért, mert Terézke nemcsak kedves feszületének sebeit borította el virágokkal, de saját lelkének véres gyötrelmeit, sőt betegségének kínzó szenvedéseit is a szelid vidámság, a derűs mosolygás fátyla alá rejtette.

Mennyei szeméremérzéssel csupán Jézusa számára tartogatta sze-

retet-vértanúságának legszebb virágait.

Ebből a szempontból nézve igenis: csalogány ő, de a Kálvária csalogánya, amelyet lassankint a Táborhegy ragyogásával aranyozott be a szeretet: Jézusnak Terézke iránt és Terézkének Jézus iránt táplált szeretete.

Fel a szívekkel! Merítsünk bízó bátorságot ennek az elragadó látomásnak a szemléléséből, Tünetmenyesen sokatmondó ábrázolása ez a Názáreti Gyermekeknek is, meg a Golgota Áldozatának is, aki irgalmat sugároz felénk és nem kér érte cserébe mást, mint szeretetet, áldozatos, izzó szeretetet.

Igen: tanulmányozzuk és értsük meg jól ezt a csodálatos evangéliumot! Sajnos, napjainkban a modernista életfelfogás túlságosan magasra értékeli az emberi elme utait és látszólagos sikereit s félő,

hogy ez a szellem lassankint utat talál még a kiválasztott lelkek szentélyébe is.

A lelki életnek olyan sok — túlságosan is sok — rendszerét állítják fel napjainkban, csak éppen az egyszerűségről, a szeretet mélységeiről nem igen esik szó. Az imának, a lelki előbbrejutásnak nem ritkán eléggé komplikált módjairól hallunk értekezéseket, az igazán átélt eleven hitről azonban elfelejteneek beszélni; a hősies erények gyakorlásának fel-emelő példáit állítják elénk, a rejtett hétköznapi élet gazdag és mindenki számára hozzáférhető kincsesbányáját azonban nem tárják fel szemünk előtt.

Hosszú fejezeteket olvasunk feltűnő csodákról, amelyeket méltán megbámulunk, anélkül azonban, hogy közelebb jutnánk általuk az egyszerűség, az apró áldozatokból összetevődő élet értékének felis-

meréséhez. Nyomukban gyakran fellobban lelkünkben — legtöbbször csak görögtűz módjára — a vágy nagy hőstettek, világrengető áldozatok, testi vezeklések vállalására, amelyekben azonban inkább célt, mint eszközt látunk; ahhoz azonban már nincs bátorságunk, hogy készséges lélekkel vegyük magunkra a keresztény élettel együttjáró tilalmak és kötelességek szüntelenül megújuló önmegtagadásait. Vállalunk tetszetős új meg új ájtatosságokat, csak az egyetlen nagyról, az egyetlen igaziról feledkezünk meg: a Jézus iránt tartozó áldozatos, lángoló szeretetről.

Pedig jól ismerjük az evangéliumot és tudjuk, mit felelt az Üdvözítő a törvénytudó kérdésére, mikor ez tanításának lényege, a legfőbb parancsolat után tudakozódott:

— Szeresd Uradat Istenedet tel-

jes szívedből, teljes elmédből és minden erődből.

Ez a legfőbb parancsolat, amely a többit is magában foglalja.

Az Egyház Lizióban, a kis szent tisztelettel övezett hamvai mellett újra meg újra elmondja, az Üdvözítő vigasztalással teljes imáját:

— Hálákat adok neked, Atyám hogy mindezeket elrejtetted a világ nagyjai előtt és kinyilatkoztattad a kicsinyeknek — ezeknek a Kicsinyeknek.

Ha valaki, úgy szent Terézke tökéletesen megértette Jézus isteni tanítását és minden vágya, hogy minket az ő nagyon egyszerű, nagyon könnyen járható kis gyalogútván elvezessen Istenhez, aki olyan egyszerű, olyan jószágos, olyan könnyen megközelíthető. Elvezet bennünket hozzá a jászolba, a názareti otthonba, a tabernakulum elé, sőt még annál is közelebbre: a saját szívünk mé-

lyére. Ne felejtsük el azonban, hogy amennyiben igaz a mi szeretetünk, okvetlenül fel fog vinni bennünket a Kálváriára is, ahol nem lesz más vágyunk, mint az, hogy Vele mi is meghalhassunk.

„Amore langueo.”

Kövessük hát ennek a mi Epi-fániánknak a csillagát, hogy feltaláljuk a nyomán már itt a földön az Emmanuelt, akinek Szívében a valódi életszentség soha ki nem apadó forrását fogjuk feltalálni.

TARTALOM:

„Nagyon szeretett“	9
Előítéletek	21
Mi az életszentség lényege? . .	28
Csodálatos az Isten az ő szent- jeiben	44
Befejezésül még egy szót . .	53

Lelkiélet kis könyvei.

26. Szent Bernát

Ember, törődj a lelkeddel!

Ára 60 fillér.

27. Szt. Agoston

A legméltóságosabb Oltáriszentség megigérése

Ára 80 fillér.

28–30 P. Considine S. J.

Fel a szívekkel!

Egy-egy kötet ára 70 fillér.

31. P. Mateo

Mire tanít minket Lizió csillaga

Ára 50 fillér.

